

verit, supplicemque libellum, seu alias archetypum litterarum Apostolicarum exempla, sua ipse manu signaverit; juxta definitionem editam à S. Pio V. per schedulam sui Motus proprii relata à García de Beneficiis part. 4. c. 5. num. 32. & 33. Atque hæc est sententia, in quam, post longas disputationes, communi consensu conveniunt tum Abbreviatores Cancellariæ Apostolicæ, & Rotæ Romanæ Auditores, tum etiam Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum. Videatur Fagnanus in cap. Nulla, num. 86. de concessione præbende.

CAPUT ULTIMUM.

De Facultate imminuendi, seu reducendi legata Missarum, quam Episcopi sæpe in relatione status suarum Ecclesiarum sibi concedi postulant.

Inter Episcopalis sollicitudinis onera, haud sanè novissimum locum tenere censendum est illud, quo sacri Pastores obstringuntur, majori qua possunt cura advigilare, ut suis in diocesis pia legata debitæ executioni mandentur, præscriptæ celebrentur Missæ; eademque juxta piorum fundatorum voluntatem applicentur. In decretali epistola S. Gregorii Papæ, relata in cap. Nos quidem, de testamentis, Sanctissimus Pontifex Calaritano Episcopo studiosè injungit, ut det operam, quo religiosæ cujusdam mulieris, cui nomen Theodosia, impleatur voluntas, quæ ab illius hærede nondum fuerat executioni demandata: *Volumus, ut Fraternalitatis tuæ ædificetur studio (de monasterio loquitur, quod pia testatrix jusserat ædificari) ordinatisque omnibus, res, atque redditus, qui relictæ sunt, per te lo-*

co ipsi venerabili sine imminutione aliqua socientur. Sic enim, & tremendum Judicem tuum sententiam remissionis effugies, & secundum piissimas leges, dilatas defunctorum pias voluntates Episcopali supplebis studio. Similia planè præcepta habentur in Moguntina Synodo relata in cap. Si hæredes, de testamentis. Celebre est rescriptum Gregorii Papæ IX. in cap. Tua nobis, eodem tit. ubi asserit, id oneris esse Episcopo, ut legata pia curet impleri, etiamsi cavisset testator, ne Episcopus se ei rei quomodocumque immisceret: *licet etiam à testatoribus id contingeret interdici; propterea quod nequeat privata testatoris dispositio generalem canonis, vel legis sanctionem immutare, ejusque effectum impedire; ut constat ex l. Nemo potest, ff. de legatis primo; nec aliud datum est pii operis fundatori, quam ut certum aliquem designare, ac constituere valeat executorem, seu etiam huic concedit munus segniter obeunti aliud subrogare: tunc enim Episcopus interponere se nequit, nisi cum substitutus quoque segnis, ac negligens deprehendatur; sed hoc demùm casu ad Episcopum devolvitur onus, ac cura exequendi, quod alii neglexerunt: Verùm omnibus exequi detractantibus, tandem fiet devolutio ad Episcopum, neque hoc prohiberi poterit à testatore.* Ita in Commentariis ad præcitatum textum in cap. Tua nobis, adnotat Fagnanus num. 3. de testamentis. His consonat Concilium Tridentinum in cap. 8. sess. 22. de reformatione, ubi agens de executione piarum voluntatum, & dispositionum, quæ sive inter vivos, per ultimam voluntatem prodierint, ita cavet: *Episcopi, etiam tamquam Sedis Apostolicæ delegati, in casibus à jure concessis; quibus verbis innuitur ea*

fac-

facti species, qua alter in alterius supplementum datus fuerit executor, omnium piarum dispositionum tam in ultima voluntate, quam inter vivos, sint executores. Quod autem spectat ad Missarum celebrationem, in Decretis Urbani Papæ VIII. confirmatis ab Innocentio XII. per suam Constitutionem, cui initium *Nuper à Congregatione* hæc verba leguntur: *Meminerint igitur, & satagent Ordinarii, ut à personis, & in Ecclesiis quoquo modo, etiam in vim decretorum Concilii Tridentini, sibi subjectis Missæ ea, qua par est, fide, & diligentia celebrentur, & cuncta, & singula decreta hujusmodi omnimodæ executioni demandentur; nedum justitiarum recurrentibus, seu instantibus reddentes, sed ex officio tum in visitationibus, tum in aliis actibus, & modis quos expedire, & convenire toties quoties judicaverint, inquirentes, ne aliquid committatur, pervertatur, differatur, vel omittatur, quod his omnibus, & singulis decretis adverteretur.*

II. Hæc autem omnia comprehendunt quoque Prælatos inferiores, habentes territorium separatum, & jurisdictionem quasi Episcopalem in diocesi sibi assignata; in qua videlicet possunt quidquid potest in sua diocesi Episcopus, iis tantummodo exceptis, quæ pendent ab Ordinis potestate. Ad cujus rei probationem, in materia, de qua agimus, illud retulisse sufficiat. Cum vacasset Milevitana Ecclesia, voluissetque Vicarius Capitularis, ad instantiam Procuratoris Fiscalis, aggredi examen implementi oneris Missarum, excitata controversia, an id ab eo præstari jure potuisset, Congregatio Concilii rescripsit, Vicarium Capitularem non potuisse modò, sed & debuisse etiam ex officio hujusmodi

Tom. II.

investigationem assumere, quemadmodum videre est ex resolutione edita 15. Aprilis 1684. cum Vicarius Capitularis, vacante Sede, succedat in omnem jurisdictionem, quæ jure ordinario Episcopo competit, uti etiam firmatum fuit in superiore lib. 2. cap. 9.

III. Neque ad hujusmodi onus à se amovendum licet Episcopis ad ea confugere, quæ aliquis eorum alle-gasse deprehenditur; suam nimirum auctoritatem coerceri, ac præpediri à tribunali Fabricæ S. Petri in Vaticano. Neque enim illius tribunalis auctoritas ad omnes æquè regionales protenditur, ita ut possit quoscumque negligentes, vel contumaces ad legata pia, Missarumque onera implenda cogere. Quare in locis tribunali Fabricæ non subjectis, integra profectò, & absolutissima manet Episcopis hujusmodi rerum potestas. Neque verò memoratum tribunal in ipsismet sibi subjectis locis jurisdictionem suam exercere potest, nisi ad supplendam Episcoporum negligentiam; ab obitu namque priorum testatorum datum est Episcopis integrum anni spatium, quo labente, nihil planè aggredi potest Fabricæ tribunal, juxta Constitutiones 3. & 9. Clementis VII. uti rectè advertit quoque Ursaya in Compendio Privilegiorum Reverendæ Fabricæ, adnexo suis disceptationibus Ecclesiasticis tom. 1. n. 65. *Quæres, an intra annum remaneat illæ jurisdictione Episcoporum, &c. circa executionem piarum dispositionum. Respondeo affirmativè, &c. Post annum verò statim cessat Episcoporum jurisdictione & subintrat Fabrica, etiamsi iudicium terminatum non fuerit.* Itaque Fabrica, nonnisi post evolutum ab obitu testatoris annum, illius piarum voluntatum executioni se immiscet; veluti etiam animadvertunt Maranta respons. 20. num. 75. & 76. part. 1. & resp.

Co

68.

68. num. 1. & seq. part. 3. Rubeus de testamentis cap. 8. num. 284. & seq. Ursaya præcit. loc. Raynaldus in suo voto 178. & Rota decis. 122. num. 2. & seq. part. 6. recent. eò planè modo, quo in aliquibus Synodis decimi quarti, & decimi quinti sæculi cautum legitur, ut si intra annum exccutores, à testatore designati, illius voluntatem non impleverint, hujus executionis cura ad Episcopum devolvatur, quemadmodum videre est apud Thomassinum de Beneficiis part. 3. lib. 1. cap. 24. n. 10. & 11. Si autem nec Episcopus intra anni spatium legatorum piorum, onerumque Missarum executionem aggressus fuerit, neque post annum tribunal Fabricæ quidquam ea in re præstiterit, & rebus sic utrinque quiescentibus longius affluerit temporis spatium; locus adhuc est cumulativæ, seu concursui inter Episcopum, & Fabricam, rei quæ notio penes eum relinquatur, qui ipsam præoccupaverit.

IV. Onera Missarum, uti cuique perspectum est, diverso jure censentur, prout variis ex principiis, sive causis profluunt. Primum sanè meritò habetur earum Missarum onus, quæ celebrandæ sunt, & applicandæ; quia ita lege cautum est. Alterum est earum, quæ ideo celebrari, & applicari debent, quia ita mandarunt pii fundatores per suam dispositionem vel inter vivos stipulatam, vel supremis tabulis consignatam. Ad primam classem referenda est Missa, quam quisque Parochorum singulis diebus festis pro populo celebrare, & applicare jubetur, item Missæ Conventuales, quas Capitula Ecclesiarum Metropolitanarum, Cathedralium, & Collegiatarum, omninò debent singulis diebus pro suis universim benefactoribus celebrare, & applicare. Videatur nostra

Constitutio, cui initium Cum semper oblatas, 103. tom. 1. nostri Bullarii, ubi pluribus agitur de obligatione enuntiatis Missas celebrandi, & applicandi. Secundæ verò classis, ut dictum est, sunt Missæ, quæ vel perpetuò, vel ad longum, remotumque temporis spatium celebrandæ sunt, & applicandæ, propterea quòd ita jussurunt pii fundatores; quarum proinde onera perpetua dicuntur; item illæ, quæ semel celebratæ, & applicatæ, nequaquam iterantur, aut ad summum certis quibusdam vicibus iterantur, ad implendum numerum à pio testatore designatum; proindeque adventitiæ, seu manuales vocitantur. De hujusmodi Missarum implemento fusiùs disseruimus in nostra Institutione 56. Latine editionis, ad quam, ne actum agere videamur, Nos omninò referimus: Hic verò satis erit innuere, in præmemorata Constitutione Innocentii XII. incipiente Nuper à Congregatione, sanciri, ut in singulis Ecclesiis Secularibus, ac Regularibus adsit catalogus, sive tabella onerum, quæ ad perpetuum, vel ad certum definitumque tempus imposita ipsis, ac respectivè acceptata fuerunt; utque itidem in Sacratio duo asserventur libri, in quorum altero perpetua hujusmodi, sive temporaria onera, in altero verò Missæ manuales, & adventitiæ inscribantur, una cum fideli ac distincta annotatione subsequenti utrorumque implementi. Auctor Operis, cui titulus Iconographia, sive delineatio, exemplum que vitæ, & officii Episcopalis, à pio & docto Sacerdote sub annum 1719. Romæ editi, postquam monuerat, Episcopum jure suo, atque, ut ajunt, ex officio esse piorum legatorum cognitorem, judicem, executorem, eumque propterea debere omnem curam, & sollicitudinem adhibere, ne eadem

occultentur, neve ipsorum oblitteretur memoria, §. 29. pag. 164. magnopere commendat cautiones hæc de re adhibitas in Concilio Provinciali Mediolanensi quinto, reliquasque Romæ initas & institutas à felicitis recordationis Clemente Papæ XI. ad perpetua Missarum onera vindicanda, & exequenda, uti videre est in ejus Bullario, quas quidem ait omninò dignas, quæ in singulis diocesisibus sedula Episcoporum imitatione observentur; quod sanè à Nobis libenti animo confirmatur. Itaque hæc est hujusmodi cautionum summa, ut conficiatur index, sive tabella, distinctim annotata, præferens perpetua, & temporaria Missarum onera, una cum indicatione testamenti, aut alterius legalis actus à pio testatore exarati, & designatione loci, Ecclesiæ nimirum, in qua peragenda sint Sacra, sicuti etiam numeri Missarum, ac temporis, quo eas celebrari oporteat, Hujus enim tantummodo indicis, sive tabellæ præsidio, si recto ordine, & cum exacta monumentorum indicatione confecta fuerit, facile ac tuto deprehendere licebit, an onera fuerint ex fide adimpleta; id quod ex solis libris constare certò non potest, utpotè quibus demonstrari quidem poterit subsequuta celebratio, juxta decisionem 372. Ricci part. 3. vel etiam oblatis Sacrificii applicatio, si qui illud obtulit Sacerdos, annotavit, se etiam illud applicasse, juxta Instructionem quintam impressam penes Monacellum tom. 3. pag. 217. num. 14. sed ex his non evincitur, celebrata fuisse, & applicata ea omnia Sacrificia, quæ celebranda sunt, & applicanda, ut piis, fundatorum dispositionibus integrè satisfiat. Præter libros ergo opus est etiam tabella, quæ cum illis conferatur; tabella autem nullam fidem obtinere potest, nisi

concordet cum publico documento, in quo prius fundator suam voluntatem expresserit.

V. Cum Regularium Ecclesiæ plerumque sint ab Episcopi jurisdictione exemptæ, eas ipse visitationi non subdit; dumque in eas visitandi jus non exercet, levatur onere disquirendi, an Missarum onera fuerint sedulo, & accuratè adimpleta; idque Superiorum Regularium curæ & sollicitudini relinquatur. At satis id non fuit ad præcavendas, tollendasque omnes controversias, quibus cateroquin Congregatio Concilii non destitit opportuna afferre remedia. Potest Episcopus, ex Concilii sanctione, & ex satis nota Constitutione Gregorii XV. Pontificis, uti jurisdictione delegata in Ecclesiis Parochialibus Regularium quoad ea, quæ curam animarum concernunt. Hac ipsa de re Nos quoque Constitutionem edidimus incipientem Firmandis, n. 109. Bullarii nostri tom. 1. in qua adnotatum est quidquid præstari potest ab Episcopo sacram visitationem obeunte in Ecclesiis Regularium, quibus adnexa sit animarum cura. Porrò regesta Congregationis Concilii percurrentes, invenimus, in quadam causa Lucana, proposita 31. Januarii 1682. disputatum fuisse dubium, an in hujusmodi Regularium Ecclesiis, adnexam habentibus animarum curam, liceret Episcopo recognoscere rationes onerum Missarum, propterea quod hujusmodi rationum disputatione ad curam pertineat animarum; & quamvis ii, qui jura Episcopi tuebantur, antiquam quamdam afferrent resolutionem editam in causa Vulturarien. 17. Maji 1653 confirmatam in alia causa Narniens. die 13. Julii 1669. lib. 26. decret. fol. 257. ubi inter cætera ab Episcopo peragenda, dum Parochialis Ec-

clesias Regularium visitat, recenseretur etiam vigilantia circa implementum onerum Missarum, & anniversariorum ex piis dispositionibus; censuit nihilominus Congregatio, non esse sibi cœcis oculis inhærendum ejusmodi verbis, quæ quasi per transennam in decretum irrepsisse potuerant; sed rescripsit, ut audirentur Regulares. Causa autem, hoc edito rescripto, conticuit; fortassè quia defensores Episcopi Lucani augurati sunt fore, ut auctoritas explorandi, ac recognoscendi tabulas onerum Missarum in Ecclesiis Parochialibus Regularium, huic tantummodo rationi innixa, quod possit Episcopus ejusmodi Ecclesias visitare in concernentibus curam animarum, coerceretur ad Missam Parochialem, quam Parochus, uti præmonuimus, singulis diebus festis pro populo sibi concredito celebrare & applicare debet.

VI. In Regularium domibus, & Ecclesiis erectæ quandoquæ reperiuntur laicorum Confraternitates quibus proprium est Altare, sive Capella in ipsis Regularium Ecclesiis. Innumeræ superioribus temporibus de his excitatæ fuerunt quæstiones, an scilicet Episcopis liceret memoratas Capellas, seu Altaria visitare, & quatenus id possent, quid subjiendum esset, aut non esset visitationi. Decreta his de rebus edita à Congregatione Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regularium præposita, impressa reperiuntur penes Matthæum in *Officiali Curia cap. 14. num. 16.* Lantuscæ in *Theatr. Regul. verb. Confraternitas n. 13.* Bassium in *suo Tractat. de Sodalitatibus quæst. 13.* Verùm perspicua satis, & juri consentanea est resolutio Congregationis Concilii, in quadam causa *Nucerina Pagnanorum*, proposita, & decisa 23. Junii 1629. uti videre est *lib. 14. decretor. fol. 115. à tergo*, quam hic af-

feremus, propterea quod in ipsa peculiariter statutis de rationibus Missarum revidendis recognoscendisque, de quo nunc Nobis est sermo: *Sacra, &c. inhærendo declarationibus aliis factis censuit, Confraternitates laicorum in Ecclesiis Regularium exemptorum institutas, subesse jurisdictioni, & visitationi Episcopi, illasque ab eo visitari posse, nec non illarum Capellas in iisdem Ecclesiis Regularium existentes, in his tamen, quæ Confraternitatum administrationem respiciunt, & si Confraternitatibus incumbit onus manutenendi Altare, & illius cultum, Episcopum posse visitare circa ea, quæ respiciunt ipsam mantentionem, cultum, & ornamenta Altaris, seu Capellæ, onera Missarum, atque Divinorum Officiorum ibidem celebrandorum, & circa ea omnia, quæ ad obligationem eorundem Confratrum relationem habent.* Huic consona sunt reliqua decreta relata *eodem lib. 14. pag. 17. lib. 19. pag. 205. lib. 21. pag. 308. lib. 40. pag. 658.*

VII. Et quoniam de Missis in Ecclesiis Regularium celebrandis disseruimus, non erit abs re alterius quæstionis resolutionem hic superaddere. Cum pius fundator jussisset, ut aliquot Missæ quotannis pro expiatione animæ suæ celebrarentur in quadam Regularium Ecclesia ab eo Sacerdote, quem suus hæres, sive legatarius designasset, cumque hic vellet Presbyterum secularem eligere, exhibens tamen Regularium Sacratio quidquid opus est, & conferri sciet pro consumptione sacrorum utensilium, aliisque expensis ad Missarum celebrationem necessariis; orta hinc fuit occasio, ut in causa *Sancti Miniati*, proposita die 13. Novembris 1683. euentia dubia efformarentur, & dirimenda proponerentur. *Primò an legatarii possint deputare Sacerdotes seculares, qui*

Mis-

Missas à testatore præscriptas celebrent in Ecclesia Regulari, præstita conventui congrua contributione pro usu sacrorum indumentorum, & aliis ad celebrationem Missæ necessariis. Secundò, an dicti Regulares præstita eis contributione præfata, teneantur præstare patientiam, ut prædictæ Missæ in eorum Ecclesia celebrentur. Tertio, an casu, quo Regulares ex rationabili causa id negent, liceat legatariis onus Missarum in alia Ecclesia arbitrio Ordinarii impleri facere. Et ad omnia affirmativum redditum fuit responsum; quod quidem consentaneum est iis, quæ adnotavit Cardin. de Luca de *Legat. disc. 25. per tot.*

VIII. Episcopale onus advigilandi, ut piæ dispositiones respicientes Missarum celebrationem, & applicationem, de qua hoc capite agitur religiosæ executioni committantur, subsequitur earundem Missarum reductio, sive earum numeri imminutio. Verùm, ne quid ambiguum in hujus materiæ intelligentiam irrepit, prænotandum est, nonnullos actus aliquandò minùs rectè appellari reductiones Missarum; alios verò & dici, & reverà esse Missarum reductiones; aliquos etiam ordinaria Episcopi auctoritate perfici posse; alios autem peragi non posse, nisi præobtentâ in id Apostolicæ Sedis facultate, quæ ex recepto in Curia usu, dicitur facultas reducendi Missas; de qua, postquam nonnulla annotaverimus, quæ prænovisse oportet ad ambiguitatis, errorisque periculum removendum, hoc capitulo fusiùs disseremus.

IX. Atque, ut exemplis res clarior fiat, si quis fortè contenderet, testamentum in quo scriptum est legatum Missarum, imperfectum esse, non quidem in iis, quæ solemnitates respiciunt, cum factum fuerit ad formam *cap. Relatum, de testamentis*, sed in eo quod pertinet ad completam abso-

Tom. II.

lutamque testatoris voluntatem, quam abuisse affirmet, & super eo conformem votis suis referat sententiam; tollitur quidem ab hujusmodi sententia onus celebrandi Missas legato demandas; at nihilominus iudicium hoc non nisi improprie reductionem Missarum appellaveris. Si tueatur hæres non potuisse testatorem onera Missarum imponere, propterea quod nihil proprium haberet, quod scripti oneris implemento posset addicere, aut si testator, cum satis in bonis haberet, pro dote Missarum celebrandarum designavit quidem, constituitque fundum aliquem, aut debitoris nomen legitimum tutumque, sed medio tempore inter testamentum, & subsecutum obitum, voluntaria alienatione prædium, nomenve debitoris in dotem constitutum distraxit; ita ut fiat locus controversiæ, an Juris regula, quæ docet legatum perimi, quando res legata, non necessariò, & coactè, sed voluntaria alienatione distrahitur, uti cautum legitur *l. Rem legatum, & l. Legatum, §. Pater, ff. de adimend. vel transfer. legat.* obtineat quoque in legatis piis; qua quidem in re nonnulli adhærent sententiæ neganti, Jason *l. Qui post testamentum, Cod. de legatis*, Tiraquell. *de privilegiis causæ piæ privil. 41.* Gennen. *Pract. Eccles. q. 267.* Amostaz. *de causis piis lib. 1. cap. 13. num. 41.* Pasqualig. *de Sacrificio novæ legis quæst. 110. per tot.* alii verò opinionem affirmantem tuentur, Mantica *de conjectur. ultim. volunt. lib. 12. tit. 6. n. 5.* Menoch. *de præsumptionib. lib. 4. præsumpt. 167. num. 15. & seq.* Ciarlin *Controv. forens. lib. 1. cap. 69. n. 25. & seq.* in his rerum circumstantiis, si hæres ex alterutro capite absolvatur ab implemento oneris Missarum, actus hujusmodi dicitur quidem, sed minùs rectè, reductio Missarum. Non absi-

Cc 3

mi-

millis est altera facti species, qua quis contenderet, extinctam peremptamque esse obligationem celebrationis Missarum, non ideo quòd annum legatum, in animæ expiationem scriptum, ultra decennium non protendatur; hæc quippè propositio est 43. inter proscrip-tas ab Alexandro VII. Pontifice, 18. Martii 1666. *Annum legatum, pro anima relictum, non durat plus, quam per decem annos*; eademque doctè admodum refellitur à Viva; & à Milante *in notis ad ipsam propositionem*; sed quia elapsum sit tempus, quod implemento, seu celebrationi Missarum statuerat pius fundator, vel definiverant alicujus Ordinis Regularis Constitutiones; veluti definitum est in Constitutionibus Fratrum Minimorum S. Francisci de Paula, quibus sancitur, ut Missarum onera non assumantur ultra quinquagesimum annum implenda; sed ita dumtaxat, ut quinquagesimo elapso anno, hujusmodi onerum fundatores adjuventur communibus suffragiis Missarum, quæ à Religiosis indefinitè, ac universim pro benefactoribus celebrantur, quod à Nobis etiam approbatum fuit in nostris Apostolicis litteris, incipientibus *paterna sollicitudinis*, editis anno 1749. in quibus recensetur universa rei series, unà cum rationibus opportunisque cautelis adhibitis; si itaque ostendatur, re ipsa præterlapsum esse tempus à testatore, vel à Constitutionibus Ordinis præfinitum, atque ideo decernatur, cessasse obligationem celebrationis Missarum, actus hic etiam improprie dicitur Missarum reductio. Neque enim aut hic, aut cæteri superius allati actus, si rectè loqui velimus, eo nomine designari possunt; sed potius dicendi sunt declarationes, ac judicata, quibus definitur, onus Missarum vel nulliter impositum, vel resolutum, irritumque

factum, vel denique satis impletum fuisse. Ut autem præfatos actus omnes præstare possit Episcopus, haud opus est, ut sibi Apostolicam auctoritatem imploret; quandoquidem ea omnia limites ordinariæ jurisdictionis nequaquam excedunt.

X. Utque hanc prosequamur tractationem de Missarum imminutionibus, quæ minùs rectè ac proprie reductiones appellantur, observare juvat, incredibili planè zelo semper advigilasse Apostolicam Sedem, ne pia benefactorum vota fraudentur, neve acceptentur redditus, aut recipiantur manuales eleemosynæ pro celebratione, & applicatione Missarum, absque eo quòd Missæ re ipsa celebrentur, & applicentur, ne ita im-mensus veluti acervus fiat Missarum, quæ celebratæ non fuerint, nec applicatæ, quæ nec possint in posterum celebrari & applicari. Ut veritas hæc manifestè cognoscatur, satis est, ut legantur Urbani VIII. Decreta, confirmata ab Innocentio XII. in præcitata sua Constitutione, ubi ad præcavendum ejusmodi absurdum, statuitur, ne cui liceat acceptare onera perpetua Missarum, antequam ab Episcopo quoad Ecclesias sibi subjectas, quo verò ad exemptas ab eorum Superioribus præhabitu fuerit diligens opportunarum rerum examen, ad hoc ut novorum onerum implementum in tuto collocetur; item ne aliæ recipiantur adventitiæ eleemosynæ Missarum, quoties jam celebratæ non fuerint Missæ, pro quibus antea oblata fuerat, ac recepta eleemosyna; vel saltem ne nova acceptentur stipendia, nisi Missæ celebrari possint *infra modicum tempus*, quod juxta interpretationem subsequentium decretorum Congregationis Concilii, unius mensis spatio continetur; uti videre est *in nostra Institut. § 6. §. Ne minorem. Sanc-*

estur insuper, ut sedula investigatione supputentur annui monasteriorum redditus, & quoad monasteria, quæ res soli non possident, accurato calculo expendantur eleemosynæ, quæ annuatim ut plurimum colligi solent; idque, ut justa ratione definiti possint numerus Religiosorum, qui in Monasterio, sive Conventu ali possunt, ne cæteroquin, statuto in ipsis Religiosorum numero superexcedente conventus, aut Monasterii vires, aditus patefiat oneribus assumendis, recipiendisque eleemosynis Missarum, quæ subinde nulla ratione impleri valeant.

XI. Cum aliquandò relatum fuerit, eousquè excrevisse piorum offerentium liberalitatem, ut nulla omnino ratione celebrari possent Sacrificia, pro quibus eleemosynas offerebant; quæ tamen si recusarentur, exinde, ut minimum consecutus hominum offensiones, & animorum discordias, fidelium verò pietati ac religioni multum detractum iri; his nihilominus parvipensis, illud semper inculcatum fuit, ut omni studio, ac sollicitudine assumptorum, onerum implementum curaretur, adaugeretur Capellanorum numerus; & si id fieri non posset, monerentur saltem pii offerentes, tot Missas celebratum iri, quot re ipsa celebrari posse contingeret; eos verò, pro quibus celebrari nequivissent Missæ, quas sibi eleemosynam offerentes deposcebant, futuros participes fructus Missarum, quæ in Ecclesia pro benefactoribus in genere offeruntur; vel saltem id actum iri, ut Missæ per eos optatæ in alia Ecclesia juxta eorum intentionem celebrentur, idque, publico, patentique loco appensa tabella, omnibus nuntiaretur.

XII. Patet id ex subsequenti decreto, quod in causa *Senogallien.* edidit Congregatio Concilii: *Sacra Congregatio, &c. censuit, secundum ea,*

*quæ proponuntur, Confratres Societatis Confalonis Sanctæ Virginis Mariæ nuncupatæ dell' Incancellata, Terræ Corinaldi, Senogallien. Diocesis, onus Missarum præteritarum supplere debere per alios Capellanos. De cætero verò non suscipienda esse nova onera Missarum, nisi Sacrista, vel alius Minister, Missarum numero describendo, atque eleemosynis accipiendis, pro tempore præficiendus, admonuerit singulos, qui eleemosynas offerunt, tam magno Missarum numero celebrandarum, illorumque intentioni satisfieri non posse ipsa Missarum celebratione, ac Sacrificii applicatione, sed tamen eos participes fore Missarum, quæ singulis diebus in dicta Ecclesia pro benefactoribus celebrantur. Id verò ut commodius præstare valeant, loco, quo ponuntur eleemosynæ, palam affigatur tabella, in qua eademmet declaratio distinctè & clarè descripta sit, adeo ut Sacrista, vel minister, ut supra, accipiens oblationes, præmittat declarationem, vel tabellam indicet offerentibus; quibus cautionibus adhibitis, accipi tunc posse quascumque eleemosynas. Die 13. Junii 1626. lib. 13. decretor. pag. 22. & 23. cui consonum est aliud decretum editum in causa *Lancianen.* 14. Novembris ejusdem anni 1626. lib. 13. decretor. pag. 142. à terg. & seq. Quod verò spectat ad alterum modum, qui subinde frequentius in praxim deductus fuit; monendi nimirum pios offerentes per tabellam publicè propositam, Missas, quæ celebrari nequivissent in Ecclesia, vel ad Altare, ubi eas offerri oportuisset, ut eorum menti, ac peculiari devotioni satisfaceret, vel tractu temporis celebratum iri, cum primum id fieri licebit, vel ad aliam Ecclesiam delegatum iri, inibi celebrandas, extat hæc de re ejusdem Congregationis decretum, quod*

hic attexere peropportunum est: *Sacra, &c. censuit, Missas, pro quibus usque in hanc diem receptæ fuerunt eleemosynæ, esse quantocitiùs in eadem Ecclesia, juxta oblatorum intentionem, celebrandas; in posterum verò novas eleemosynas nullatenus recipi debere, nisi prævia, expressa & clara monitione, per Sacristam, seu per alium ipsius eleemosynis recipiendis præpositum, facienda offerentibus, non posse tam magnum numerum Missarum in eadem Ecclesia, seu Altari confestim celebrari, sed quod vel tractu temporis ibidem, cum commodè fieri poterit, vel in alia Ecclesia celebrabuntur. Id verò ut faciliùs innotescat, loco, ubi eleemosynæ pro Missis offeruntur, affigendam esse tabellam, in qua prænarata admonitio dilucidè descripta sit; adeo ut Sacrista, vel præfatus præpositus eleemosynis colligendis, aut offerentes, ut supra expressè admoneat, vel tabellam indicet. Quod si nihilominus Christifideles eleemosynas elargiri voluerint, posse eas recipi, & Missarum celebrationi ad formam antedictæ monitionis & diligenter, & quamprimùm fieri possit, satisfaciendum. Die 8. Martii 1659. lib. 21. decret. pag. 570. à terg. & seq.*

XIII. Innituntur hujusmodi resolutiones, seu decreta præfati Urban. VIII. Decretis, in quibus hæc leguntur: *Quamvis onera suscepta infra modicum tempus adimpleri nequeant, si tamen tribuens eleemosynam pro aliarum Missarum celebratione id sciat, & consentiat, ut illæ tunc demùm celebrentur, cum susceptis oneribus satisfactum fuerit; Decretum non prohibere, quominus eo casu eleemosyna accipiat pro iisdem Missis, juxta benefactoris consensum celebrandis. Hæc autem vestigia Nos ipsi sectantes, postquam, inhærendo iis, quæ præscripta jam fuerant in Constitutionibus Ordinis*

Fratrum Minorum S. Francisci de Paula, iisdem concessimus, ut perpetua Missarum onera in eorum Ecclesiis ultra quinquagesimum annum non durarent, quo tempore elapso, pii benefactores participes fierent Sacrificiorum, quæ in universo Ordine pro benefactoribus in genere offeruntur; non prætermisimus hoc superaddere, ut de his certiores fierent quicumque constituissent onera perpetua Missarum Religiosis ipsius Ordinis demandare; quemadmodum noscere licet ex præcitata nostra Apostolica Constitutione cui initium *Paternæ sollicitudinis.*

XIV. Satis notum est singulare privilegium, quo in Hispaniarum, & Lusitanæ Regnis fruuntur Sacerdotes omnes, sive Seculares, sive Regulares, ut die Commemorationis omnium Fidelium defunctorum possint singuli tres Missas celebrare. De hoc privilegio egimus in nostra Constitutione incipiente *Quod expensis, Bullar. nostr. tom. 2. num. 61.* in eaque definitum est, Sacerdoti tres Missas celebranti non licere quocumque titulo præter unius Missæ eleemosynam, aliud quidquam recipere. Ne autem per hoc saltem aditus patieret eleemosynis recipiendis, quarum Missæ subinde offerri negligenter, ea mente videlicet, ut possent aliquandò in assumpti oneris implementum addici reliquæ duæ Missæ, quæ præter primam celebrantur die Commemorationis omnium Fidelium defunctorum, ideo & hoc expressa sanctione vetitum fuit: *Neque porò Missarum onera non adimpleta, pro quibus eleemosynæ jam receptæ, aut attributi redditus jam percepti fuerint; Nos enim nolumus, hujusmodi onera impleri per celebrationem Missarum, quæ indulto nostro permittuntur. Neque silentio prætereundum est, quod, cum singuli Sacerdotes Societatis Jesu singulis hebdomadis unam Missam celebrare teneant.*

tur juxta intentionem Præpositi Generalis, cui peculiaris reservata est facultas applicandi hujusmodi Missas in ejusdem Societatis Congregatione Generali XII. habita anno 1682. editum fuit sequens Decretum numero octavum. *Postulatum ab ipso (scilicet Præposito Generali) item fuit, ut Congregatio definiret, sit ne Societatis menti consentaneum, Missas, quas singuli singulis hebdomadis jubentur ad intentionem Generalis celebrare, posse ita ab eo applicari, ut per illas satisfiat obligationi, quam alii quicumque susceperint, aut suscepturi sint, recipiendo eleemosynas pro Missis celebrandis? Unanimi consensu responsum est, id non censendum deinceps Societati nostræ consentaneum, nec debere ulla ratione Præpositum Generalem Sacra, quæ à nobis celebrantur, ita applicare, ut quicumque tandem illi sint, quidquam inde sibi, aut aliis lucratur, seque, aut alios ab onere, quod, accepto stipendio, aut eleemosyna, nunc aut aliàs, vel ipsi, vel alii contraxerint, liberos præsent. Congruit hoc Decretum communi regulæ, quæ jubet, ut qui eleemosynam recepit, celebret, applicetque Missam pro offerente, ac semper, quoad fieri potest, interclusum sit iter iis, qui omnia meditantur, ut & justissimæ huic legi, & piorum offerentium voluntati fraudem faciant. Cum autem Collegium quoddam memoratæ Societatis, quod scriptum fuerat hæres, adjecto onere habendi aliquot Capellanos amovibiles, qui pro testatoris anima singulis hebdomadis certum Missarum numerum offerrent, per anni spatium, ex mera oblivione, ab imposito oneris implemento cessasset, quæsitum fuit, an id, quod intermissum fuerat, suppleri posset per applicationem à Præposito Generali faciendam earum Missarum, quas supra diximus ab eo applicari posse. Sed Cardinalis de*

Lugo *dub. 30. lib. 4. suorum Respon. moral.* respondit, ac firmissimis rationibus defendit, id minimè licere.

XV. Et tamen, quis credat? adhibitis licèt omnibus hucusque expressis curis & diligentis, aliisque quamplurimis, quæ recensere longum est, vix credi potest, quot afferantur instantiæ ad obtinendam remissionem, seu condonationem Missarum non celebratarum, pro quibus tamen recepta est eleemosyna, vel percepti fructus in charitativum stipendium pro earum celebratione, & applicatione semel addicti. Et quidem hujusmodi quoque condonationes, sive remisiones, ab aliis quibus dicuntur reductiones Missarum; sed minùs rectè, & omninò improprie, cum hæc præteritum tempus solummodò respiciant; verè autem & proprie dictæ reductiones futuro tempore provideant. Condonationibus faciendis immisceri se nequit Episcopus, utpotè quæ privativè reservatæ sunt auctoritati Romani Pontificis, qui vel immediatè per se ipsnm, vel per organum Penitentiarie Apostolicæ, & nonnumquam Congregationis Concilii, sed frequentius per organum Congregationis Fabricæ S. Petri, examinatis priùs omissionum causis, opportunè providet, prout in Dominio magis expedire judicat, ex spirituali thesauro Ecclesiæ supplendo quidquid in oneribus implendis peccatum est; in suffragium autem, & expiationem animarum, pro quibus omnia Sacrificia offerri debuerant, congruum Missarum numerum celebrari quotidie mandat ab aliquibus Capellanis huic muneri addictis in Vaticana Basilica, cujus Fabricæ, veluti Ecclesiæ Catholicorum omnium studiis ac devotione meritò semper celebratæ, modica illa eleemosyna, *Compositio* dicta, præter reliqua pia opera, pro facti circumstantiis, ac pro prætermisso Sacrificiorum nume-

ro persolvenda imponitur iis, qui condonationes exposcunt; quarum insuper rescripta, & decreta, ut omnibus fraudibus occurratur, sequenti clausula debent esse munita, juxta Constitutionem Innocentii XII. *Monitos esse voluit, condonationes, & reductiones ab eadem Sede, non nisi ex rationabili causa, seu aequa commiseratione, compositiones vero à dicta Fabrica, utente suis facultatibus & privilegiis, non nisi ex causa pariter rationabili, & cum clausulis opportunis, & praesertim cum illa, dummodo malitiosè non omiserint, animo habendi compositionem, aliàs gratia nullo modo suffragetur; admitti consuevisse, & solere.*

XVI. Missarum itaque reductio, propriè loquendo, ea est, quæ futurum tempus respicit: de qua nunc plura disserenda, & investiganda sunt. Primum est, an ejus statuendæ facultas Episcopis proprio jure competat; alterum an Sancta Sedes, quatenus Episcopi ea facultate carere deprehendantur, consueverit illis eandem indulgere; tertium, quonam modo hujusmodi concessionis indultum expediatur; quartum denique, quam methodum sequi debeant Episcopi, dum delegatis facultatibus uti debent.

XVII. In Decretali, cui initium est *Ex part. 12. sub tit. de constitutionibus*, cum Eduensis Ecclesiae Canonici Præbendarum numerum imminuissent, quamvis ejusdem Ecclesiae proventus nullum penitus detrimentum subiissent, Honorius III. mandavit Cabilonensi Episcopo, ut auctoritate Apostolicæ Sedis, ac de consilio Eduensis Episcopi suppressas Præbendas restitueret, abrogatis omnibus, quæ fuerant à Capitulo attentata. Ex hoc textu Abbas n. 2. & Imola post Glossam *verb. Diminuti*, eam eliciunt consequentiam, videlicet Canonicos etiam sine Apostolicæ

Sedis indulto, & ex propria tantummodo auctoritate, id ipsum, quod fecerant, jure præstitutos fuisse, si Ecclesiae redditus fuissent imminuti. Huic autem sententiæ inhærentes complures Doctores, quos colligit, sequiturque Pasqualigus *de Sacrificio novæ legis q. 1163.* absolute docent, posse Episcopum ordinaria sua auctoritate Missarum reductionem, seu imminutionem decernere, atque perficere, quotiescumque fundorum redditus, pro Missarum celebrandarum eleemosynis assignati, decrementum subierint. Alii vero ad hoc ipsum statuendum hac animadversione utuntur; nimirum, quamvis pias fundatorum voluntates immutare, iisque derogare nequeat Episcopus, cum is supremæ Sanctæ Sedis auctoritati reservatum sit, ex textu in *Clementina*, ubi Glossa *verb. Seats Apostolica*, hæc habet: *Nota per hanc litteram, solum Papam alterare posse usum illorum, quæ per Fideles donata sunt, vel relicta; nihilominus dici posse pias fundatorum voluntates immutari, iisque derogari, si, dum proventus imminuti sunt, fiat quoque ab Episcopo onerum impositorum, hoc est Missarum consentanea reductio, uti disserit Fagnanus in cap. Ex part. num. 41. & seq. de constitutionibus.* Sed Aversa *quest. 11. de Eucharistia sect. 19. vers. Item aliqui*, oppositam sententiam tuetur, ea potissimum ratione nixus, quod sacrum Tridentinum Concilium, loco infra mox indicando, Episcopis facultatem concesserit reducendi, seu imminuendi Missarum numerum; id quod nullatenus præstitisset, si Episcopis hujusmodi facultatem quasi nativam, & ex jure ordinario competere existimassent. Voluit insuper Tridentinum, ut ab Episcopo reductiones fierent in Synodo Dioecesana, quod item multo minus

nàs Episcopis præscripsisset; si putasset, eorum ordinariæ jurisdictioni inesse potestatem reducendi Missas; constat enim, Concilium haudquam de coartanda, sed de amplificanda, adaugendaque jurisdictione Episcoporum cogitasse.

XVIII. Postquam memorati Concilii Patres *sess. 25. de reformat. cap. 4.* retulerunt, eousque excrevisse numerum Missarum, quas pii fundatores celebrandas reliquerant, ut eorum voluntati nullo modo satisfaceri posset; constitutam verò eleemosynam adeo esse tenuem, ut nemo reperiretur, qui tam exiguo proposito stipendio injunctum onus subire vellet; ita demùm decreverunt: *Sancta Synodus, cupiens, hæc ad pios usus relicta, quo plenius, & utilius potest, impleri, facultatem dat Episcopis, ut in Synodo Dioecesana, itemque Abbatibus, & Generalibus Ordinibus, ut in suis Capitulis Generalibus, re diligenter perspecta, possint pro sua conscientia in prædictis Ecclesiis, quas hac provisione indigere cognoverint, statuere circa hæc quidquid magis ad Dei honorem & cultum, atque Ecclesiarum utilitatem viderint expedire; ita tamen, ut eorum semper defunctorum commemoratio fiat, qui pro suarum animarum salute legata ea ad pios usus reliquerunt.* Nos hic missas faciemus quæstiones excitatas circa præmissi textus Conciliaris interpretationem; ac tantummodo paucis monebimus, constantem atque perpetuam fuisse sententiam Congregationis, ejusdem Concilii Interpretis, facultatem hujusmodi, Episcopis à Concilio tributam, nullum sibi locum vindicare quoad Missas, quas pii testatores in Beneficiorum foundationibus statuerunt: uti colligitur ex rescripto Episcopo Ferrariensi reddito die 3. Martii 1597. *lib. 8. decret. p. 7. à terg. Sacra, &c. censuit, ex decreto Concilii cap. 4. sess. 25. de*

reform. non licere Episcopo reducere onera Missarum Beneficio in fundatione imposita; itidemque ex altero ad Archiepiscopum Mediolanensem dato mense Octobris ejusdem anni, quod legitur lib. 5. decret. p. 83, quemadmodum etiam inferiùs adnotavimus; sed vim habere dumtaxat quoad reliquas Missas, vel testamento, vel facta inter vivos bonorum assignatione præscriptas, dummodo tamen injunctum onus, ante Concilium, acceptatum fuisset, ipsaque reductio fieret in proxima Dioecesana Synodo, post expletum Concilium Tridentinum habenda: Sacra, &c. dubio per manus delato, ac maturè perpenso, censuit, facultatem reducendi onera Missarum tributam Episcopis ex decreto c. 4. sess. 25. de reformat. intelligi tantum de prima Synodo post idem Concilium celebrata, ac de oneribus Missarum celebrandarum, ante idem Concilium impositis. Quia autem Archiepiscopus Florentinus, prætermisissis quidem hisce regulis, sed bona fide, ad nonnullarum Missarum reductionem processerat; eadem Sacra Congregatio, attenta bona fide Archiepiscopi, reductionem jam factam convalidavit; addidit tamen, ne de prædicti Conciliaris textus interpretatione redintegraretur quæstio, sed, si quod umquam de eo dubium proponeretur, descriptum superius Decretum sciscitantibus traderet: *Et Illustrissimi Patres mandarunt, D. Secretarium dare hoc decretum omnibus petentibus, absque eo quòd amplius fiat verbum in Congregatione.* Ita constitutum fuit die 15. Decembris 1629. quemadmodum legere est *lib. 14. decret. p. 206. à terg.*

XIX. Hæc sunt, quæ ex Jure communi desumi possunt, & in Concilio Tridentino statuta reperiuntur. Verùm, cum deinde superaccesserint Decreta Urbani VIII. confirmata, uti sæpè monuimus, in Constitutione Innocentii